

КЫРГЫЗ БИЛИМ БЕРҮҮ АКАДЕМИЯСЫ
ОКУМУШТУУЛАР КЕҢЕШИ
№4-жыйын протоколу

Дата: 25.04.2016-жыл
Убакыт: 14.00.
Бөлмө: Конференц-зал

КҮН ТАРТИБИНДЕГИ МАСЕЛЕЛЕР:

1. Илимий кызматкер Г. Сейдекулованын 3-жылдык илимий ишинин жыйынтыгы жөнүндө.
А.Токтомаматов
2. Кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программаларын бекитүү жөнүндө: – 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы адистик боюнча (кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты, математика, физика, информатика, химия, биология, история, география, музыка, физкультура);
- утверждение программы экзамена кандидатского минимума для аспирантов и соискателей по специальности 13.00.08. – Теория и методика профессионального образования, утверждение программы дополнительного экзамена кандидатского минимума по направлению “Педагогика” для аспирантов и соискателей ученой степени кандидата педагогических наук.
С.Рысбаев, Б.Рыспаева, Ибирайым кызы Айжан, К.Добаев
3. 13.00.01. – жалпы педагогика, 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы адистик боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин программаларын бекитүү жөнүндө (кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты, математика, физика, информатика, химия, биология, история, география, музыка, көркөм өнөр, физкультура), утверждение программы вступительного экзамена в аспирантуру по направлению “Педагогические науки”.
С.Рысбаев, Б.Рыспаева, Ибирайым кызы Айжан, К.Добаев
4. Жаңы предметтик стандарттын негизинде даярдалган окутуу кыргыз, орус тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 3-9-класстары үчүн англис тилинин окуу программасын бекитүү жөнүндө (Түзүүчүлөр: А.Жолчиева, Сүйүналы кызы Наргиза).
С.Рысбаев
5. Жаңы кабыл алынган аспиранттардын илимий-изилдөө иштеринин темаларын бекитүү.
5.1. Аспирант Орозканова Айсулуу Камчыбековнанын “Башталгыч класстарда сөз түркүмдөрүн окутууда окуучулардын оозеки кеп ишмердүүлүгүн өстүрүүнүн илимий-методикалык негиздери” аттуу илимий-изилдөө ишинин темасын жана илимий жетекчисин бекитүү.
Б.Бейшенбаева
6. Табигый-математикалык дисциплиналар жана маалыматтык технологиялар кафедрасынын доценттин милдетин аткаруучу, педагогикалык илимдеринин кандидаты Н.К.Кайдиеваны педагогика адистиги боюнча «доцент» окумуштуулук наамын ыйгарууга көрсөтүү жөнүндө.
Д.Бабаев
7. Кол жазмаларды бекитүү.
7.1. Математика, 1 класс – в 2-х частях (авт.Моро М.И., Волкова С.И., Степанова В.С. – 96стр.)
7.2. Математика, 1 класс “Учусь учиться” – в 3-х частях (авт.Петерсон Л.Г.).
7.3. Математика, 1 класс (авт.Оспанов Т.К., Өтеева К.Э., Кайыңбаев Ж.Т., Ерешева К.Э., Маркина М.В. – 207 бет).
7.4. Математика, 1 класс (авт. А.Б.Акбаева, Л.А.Лебедова, В.В.Бурова).
А.Токтомаматов
- 7.5. Эсептөө көндүмдөрү боюнча жумушчу дептери (түзг. О.Северин, А.Шимова – 34 бет)
7.6. «Кроссворддогу көбөйтүү жадыбалы» (түзгөндөр О.Северин, А.Шимова – 33 бет).
А.Токтомаматов
8. Окумуштуу-педагог, педагогика илимдеринин доктору, профессор Сулайман Рысбаевди жаш муундарга билим берүүгө, тарбиялоого, рухий маданиятын байытууга сиңирген көп жылдык эмгеги үчүн КРнын Өкмөтүнүн Ардак грамотасына көрсөтүү жөнүндө.
С.Байгазиев

А.Мамытов: Урматтуу Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү, бүгүнкү отурумга Окумуштуулар кеңешинин 20 мүчөсүнөн 17 мүчөсү катышып отурат. Кандай сунуштар болот? Отурумду баштоого ким макул? Каршы? Калыс? Бардыгы отурумду баштоого макул. Анда эмесе Окумуштуулар кеңешинин 2016-жылдын №4 отурумун баштайбыз.

1. Илимий кызматкер Г.Сейдекулованын 3-жылдык илимий ишинин жыйынтыгы жөнүндө.

Угулду: Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын жетектөөчү илимий кызматкери, п.и.к. К.С.Сейдекулованын үч жылдык (2013-2015-жж.) илимий ишинин жыйынтыгы тууралуу төмөндөгүлөрдү билдирди.

Жетектөөчү илимий кызматкер, п.и.к., доцент К.С.Сейдекулованын **2013-жылдын изилдөө ишинин темасы:** «Мектепке чейинки мекемелерде балдарды тарбиялоо иштеринин мазмунун компетенттүүлүктүн негизинде оптималдаштыруунун илимий - методикалык проблемалары (үч жылдык теманын 2- жылы).

Изилдөөдөн алынган натыйжалар:

- мектепке чейинки тарбиялоо, билим берүү жана өркүндөтүү боюнча тиешелүү илимий-методикалык эмгектердин, журналдагы макалалардын, эл аралык долбоорлордун изилдөөлөрүнүн жыйынтыктары, бакчаларда окуп-тарбиялоонун ал-абалы талдоого алынды;

- мектепке чейинки курактагы балдарды тарбиялоо, билим берүү жана өркүндөтүү мамлекеттик стандарттын (2012) индикаторлорунун негизинде мектепке чейинки мекемелерде тарбиялоо, окутуу жана өркүндөтүүнүн мазмунун оптималдаштыруунун зарылдыгы аныкталды;

- жогорудагы материалдардын негизинде программалык милдеттерге ылайык (2-5 жаш) күтүлүүчү натыйжалар иштелип чыкты (орус тилинде чыккан Базистик программаларга киргизилди 2014);

- бул көрсөткүчтөр жаш курактары боюнча ар бир баланын өсүп-өнүгүүсүн баалоодо, тарбиячыларга (директорлорго, методистерге, студенттерге) жардам берет.

2014-жылдын изилдөө ишинин темасы: «Мектепке чейинки мекемелерде балдарды тарбиялоо иштеринин мазмунун компетенттүүлүктүн негизинде оптималдаштыруунун илимий - методикалык проблемалары» (3 жылдык теманын 3-жылы)

Изилдөөдөн алынган натыйжалар:

Биринчи этап: Илимий тема боюнча адабияттарды окуп анализдөө, КМШ мамлекеттеринин программаларын окуп-үйрөнүү, талдоо улантылды.

Экинчи этап: Мектепке чейинки мекемелердеги балдардын тарбиясын, билим, билгичтигин жана көндүмдөрүн жаш курактарына ылайык баалоону туура уюштуруу (текшерүү) максатында мамлекеттик стандарттын көрсөткүчтөрү, учурда колдонулуп жаткан базистик программалардын талаптары менен бири-бирине салыштырылып, программаларга толуктоолор киргизилди.

- Илимий булактардын, мамлекеттик стандарттын жана программалык талаптардын материалдарына негизделип, балдардын жаш курактарына ылайык көрсөткүчтөр иштелип чыгып, балдар бакчасында, курстарда сынактан өткөрүлдү.

Үчүнчү этап: Эксперименталдык сынактын материалдары боюнча, балдар бакчасындагы окуу-тарбия иштеринин эффективдүүлүгү менен педагогдун билиминин, тажрыйбасынын байланышы аныкталды.

- “Мектепке чейинки уюмдардын кызматкерлеринин ишмердүүлүктөрүн баалоонун эффективдүү системасы”-деген методикалык колдонмо иштелип чыгып, министирликке тапшырылды.

- колдонмону жетекчиликке алуу аркылуу ар бир педагог өзүнүн билим деңгээлин жогорулатып, адистик компетенттүүлүгүн өркүндөтүп, иш тажрыйбада алдыңкы эффективдүү методикалык ыкмаларды активдүү пайдаланып, ийгиликтерге жетише алары курстарда сынактан өткөрүлдү.

- 2 жаштан 7 жашка чейинки курактагы балдарды тарбиялоо, билим берүү жана өркүндөтүү боюнча базистик программаларга (орус тилинде) толуктоолор, күтүлүүчү натыйжалар киргизилип, басмадан чыгарылды.

2015-жылдын изилдөө ишинин темасы: “Мектепке чейинки курактагы балдарды тарбиялап, өстүрүү боюнча стандартты модернизациялоо жана окуу-усулдук комплекстерди өркүндөтүү маселелери” (3-жылдык теманын 1-жылы)

Изилдөөдөн алынган натыйжалар:

- мектепке чейинки мекемелерде тарбиялоо, окутуу жана өркүндөтүүнүн мазмунун баланын (5-7 ж.) программалык материалдарды өздөштүрүүсүн аныктоо максатында ар бир ишмердүүлүктөр боюнча көрсөткүчтөрдү колдонууну оптималдаштыруунун зарылдыгы аныкталды;
- балдардын жаш курактарына ылайык (5-7 ж.) өсүп-өнүгүүсүн баалоо боюнча иштелип чыккан индикаторлор план график боюнча өткөрүлүүчү тарбиячылар үчүн курстарда талкууланып, пикирлер эске алынып өркүндөтүлүп иштелди;
- тарбиялоо, билим берүү жана өркүндөтүүнү баалоонун болжолдуу индикаторлору 2- жаш курактан баштап даярдоо группасына чейин такталды жана сынактан өткөрүлдү;
- иштелип чыккан индикаторлор тажрыйбага багытталып, окуу-тарбия иштеринин мазмунун балдардын жаш курагына ылайык уюштуруп, инсандык сапаттарды өнүктүрүүдө, социалдаштырууда, мектепке даярдоодо, ар кандай кырдаалдан чыга билүүгө сапаттуу үйрөтүүдө балдардын иш-аракеттерин баалоодо колдонулат;
- күтүлүүчү натыйжалар тарбиячынын окуу-жылынын ичинде жүргүзгөн ишин анализдөөсүнө, жыйынтык чыгаруусуна жана балдар менен жекече ишти пландаштырууга жардам берет;
- окуу-методикалык комплекстерди иштеп чыгууда окумуштууларга, педагогдорго жана методистерге багыт берет, жаңы интерактивдүү методикалык ыкмаларды колдонууга шарт түзөт;
- учурда балдар бакчалары үчүн кыргыз тилиндеги базистик программалар күтүлүүчү натыйжалар менен толукталып, басмадан чыгарууга даярдалууда.

Ошону менен бирге отчеттук мезгилде 2013-2015- жылдарда изилдөөчү тарабынан төмөнкүдөй иштер илимий теманын алкагында аткарылды:

- 10 окуу-методикалык колдонмолор басмадан басылып чыкты.
- 6 илимий макала илимий журналдарда жарык көрдү.
- 6 балдар бакчасы менен илимий-методикалык кызматташуу ишке ашты.(изилдөөнүн материалдары балдар бакчасынын тарбиячыларынын жардамы менен сынактан өттү).

Г.Сейдекулова үч жылдык (2013-2015-жж.) илимий ишинин жыйынтыгы тууралуу отчет берди (отчеттун тексти тиркелет).

Г.Сейдекулованын отчеттун угуп Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү талкууга өтүштү.

Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү А.Мамытовдун сунуштаган толуктоолорду колдошту. Жетектөөчү илимий кызматкер, п.и.к., доцент К.С.Сейдекулованын үч жылдык (2013-2015-жж.) илимий-изилдөө отчету тууралуу берилген маалыматтарды угуу менен, аны бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 17 мүчөсү макул болду, каршы, калыс болгон жок.

Жогорудагы айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Жетектөөчү илимий кызматкер, п.и.к., доцент К.С.Сейдекулованын үч жылдык (2013-2015-жж.) илимий-изилдөө отчету бекитилсин.
2. Мектепке чейинки билим берүү жана тарбиялоо багытында илимий эксперименталдык изилдөө иштери күчөтүлсүн.
3. Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясында (А.Токтомаматов) коомдогу өзгөрүүлөргө байланыштуу жаңы багыттагы проблемаларга көңүл бурулсун жана тиешелүү илимий-практикалык иш уюштурулсун.

2. Кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программаларын бекитүү жөнүндө:

- **13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы адистик боюнча** (кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты, математика, физика, информатика, химия, биология, история, география, музыка, көркөм өнөр, физкультура);

- **утверждение программы экзамена кандидатского минимума для аспирантов и соискателей по специальности 13.00.08. – Теория и методика профессионального образования, утверждение программы дополнительного экзамена кандидатского**

минимума по направлению “Педагогика” для аспирантов и соискателей ученой степени кандидата педагогических наук.

Угунду:

1. Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лаборатория башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты боюнча кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программаларын бекитүү жөнүндө төмөндөгүдөй билдирүү жасады. Лабораториянын кызматкерлери тарабынан төмөнкү адистиктер боюнча кандидаттык минимумдун экзамендеринин программалары даярдалды:

13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы(Кыргыз тили);

13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы(Кыргыз адабияты);

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Орус тили);

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Орус адабияты).

Кыргыз тили, кыргыз адабияты боюнча кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программаларын жана суроолорун ф.и.д., профессор С.Байгазиев, п.и.д. В.Мусаева, орус тили боюнча – илимий кызматкерлер М.Иманкулова, А.Ниязова, орус адабияты боюнча – илимий кызматкер С.Алмурзаева жаңыдан иштеп чыгышты.

Аталган программалар төмөнкү бөлүмдөрдөн түзүлгөн:

- Окутуунун теориясы менен методикасы боюнча окутуунун жалпы нормативдик документтери;

- Окутуунун теориясы менен методикасынын максаты жана милдеттери;

- Окутуунун теориясы менен методикасынын принциптери;

- Окутуунун теориясы менен методикасынын негизги методдору;

- Компетенттүүлүктүн негизинде адистикке багыттап окутуу;

- Кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабиятынын окутуунун теориясы менен методикасы боюнча кандидаттык минимум боюнча экзамендерин тапшыруу үчүн суроолор;

- Пайдаланыла турган адабияттар кеңири камтылды. (Программа тиркелет)

Берилген маалыматтан кийин талкуу болуп өттү. талкууга А.Мамытов, К.Добаев, С.Рысбаевдер катышты. Талкуунун жыйынтыгында кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты предметтерин кыргыз орус мектерине бөлбөй бир программа болсун деп чечилди.

Угунду:

2. Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын башчысынын милдетин аткаруучу Б.С.Рыспаева математика, физика, химия, биология, география адистиктер боюнча кандидаттык минимумдардын программалары жана суроолору тууралуу төмөндөгүдөй маалымат берди. Кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программалары жана суроолору лабораториянын илимий кызматкерлери тарабынан түзүлүп, лабораторияда каралып, жактырылды:

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Математика);

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Физика);

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Химия);

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (География);

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Биология).

Математика адистиги боюнча кандидаттык минимумдардын программаларын жана суроолорун п.и.д., доцент Е.Е.Син, физика адистиги боюнча кандидаттык минимумдардын программаларын жана суроолорун, п.и.к. Б.Б.Мурзаibraимова, А.Сөлпүбашева, химия адистиги боюнча кандидаттык минимумдардын программаларын жана суроолорун п.и.к. Б.С.Рыспаева, биология адистиги боюнча кандидаттык минимумдардын программаларын жана суроолорун п.и.д., профессор М.Субанова, география адистиги боюнча кандидаттык минимумдардын программаларын жана суроолорун п.и.к. К.Джунушалиева жаңыдан иштеп, толуктап чыгышты.

Математика, физика, химия, биология, география адистиктер боюнча кандидаттык минимумдардын программаларында окутуунун теориясы менен методикасы боюнча окутуунун максаты жана милдеттери, принциптери, негизги методдору, компетенттүүлүктүн негизинде адистикке багыттап окутуу, кандидаттык минимумдардын экзамендерин тапшыруу үчүн суроолор, пайдаланыла турган адабияттар камтылды (Программа тиркелет).

Берилген маалыматтан кийин талкуу болуп өттү. Талкууга А.Мамытов, Е.Син, Б.Рыспаева, М.Иманкуловалар катышып бардык программаларда суроолордун саны 60 болсун деген сунуштар, тактоолор киргизилди.

Угулду:

3. Технология жана искусстволабораториясынын башчысы А. Ибирайым кызы күн тартиби боюнча Информатика, Музыка предметтери боюнча адистик кандидаттык экзамендердин программалары жана суроолору лабораториянын адистери тарабынан даярдалганы жана лабораториянын отурумунда талкууланып жактырылганын маалымдады:

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонунтеориясымененметодикасы (Информатика);

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонунтеориясымененметодикасы (Музыка);

13.00.02-окутуунунжанатарбиялоонунтеориясымененметодикасы (Физкультура).

Информатика предмети боюнча кандидаттык экзамендин программасы киришүүдөн, курсту окутуунун теориясынан, информатика курсунун мазмунунан, ИКТ жана маалыматтык-коммуникациялык технологияны окутуунун методикасы менен технологиясын окутуунун мазмунунан, аягында кандидаттык экзамендердин суроолорунан, рефераттардын болжолдуу тематикаларынан жана сунушталган адабияттардан тураарын белгиледи. Ал эми Музыка предметинин программасы 5 бөлүмдөн туруп (киришүү, музыканы окутуунун теориясы менен методикасы, тарыхы, жанрлар ж.б.), экзамендик суроолордон, сунушталган адабияттардан тураарын билдирди. Физкультура предметинен окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы багыты боюнча 60 суроолор топтому лабораториядан бекитилди.

Аталган кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программалары, суроолору илимий даражага ээ боло турган аспиранттар, изденүүчүлөр үчүн түзүлүп, окутуунун теориясы менен методикасы боюнча теориялык билим, ыкма, билгичтиктерин жана практикалык машыгууларын өркүндөтүү багыты камтылды.

Слушали: Представление заведующего лабораторией педагогики и профессионального образования, профессора Добаева К.Д. о рукописи программ кандидатских минимумов:

13.00.08. – Программа экзамена кандидатского минимума для аспирантов и соискателей по специальности 13.00.08 – Теория и методика профессионального образования / Составители К.Д. Добаев, Э.А. Супатаева – 22 с.

13.00.08. – Программа дополнительного экзамена кандидатского минимума «Педагогика» для соискателей ученой степени кандидата педагогических наук / Составители К.Д. Добаев, Э.А. Супатаева – 28 с.

Было отмечено, что программа вступительного экзамена в аспирантуру по направлению подготовки «Педагогические науки» состоит из 11 тем. Истории развития отечественной педагогики посвящена тема № 9. Программа имеет список литературы для подготовки.

Программа экзамена кандидатского минимума для аспирантов и соискателей по специальности 13.00.08 – Теория и методика профессионального образования состоит из 9 разделов и имеет 80 примерных вопросов к экзамену. Программа имеет список литературы для подготовки.

Программа дополнительного экзамена кандидатского минимума «Педагогика» для соискателей ученой степени кандидата педагогических наук составлена для соискателей не имеющих специального педагогического высшего образования согласно требованию ВАК КР. Программа включает в себя 4 раздела: «Общие основы педагогики», «Теория воспитания», «Теория образования и обучения (дидактика)» и «Педагогическое мастерство». Тематический план курса состоит из 31 темы.

Кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программалары жана суроолор боюнча Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү тарабынан суроолор берилип, талкууланды.

Кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программалары тууралуу берилген маалыматтарды угуу менен, аны бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 17 мүчөсү макул болду, каршы, калыс – жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде Окумуштуулар кеңешитоктом кылат:

1. Төмөнкү адистиктер боюнча кандидаттык минимум боюнча экзамендеринин программалары жактырылсын жана бекитилсин:

13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонунтеориясымененметодикасы(Кыргыз тили);

13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы(Кыргыз адабияты);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Орус тили);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Орус тили);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Орус адабияты);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Математика);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Физика);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Химия);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (География);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Биология);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Информатика);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Музыка);
13.00.02-окутуунун жанатарбиялоонун теориясы менен методикасы (Физкультура).
13.00.08- Теория и методика профессионального образования.
13.00.01- Педагогика.

2. Бекитилген күндөн тартып аталган адистиктер боюнча кандидаттык экзамендерди уюштуруп өткөрүү жана ага даярдануу аталган программалардын негизинде жүргүзүлсүн.

3. 13.00.01. – общая педагогика, 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы адистик боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин программаларын бекитүү жөнүндө:(кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты, математика, физика, информатика, химия, биология, история, география, музыка, көркөм өнөр, физкультура).

Угуду:

1. Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лаборатория башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты адистиги боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин суроолорунун тематикалары боюнча төмөндөгүдөй маалымат берди.

Кыргыз тили, кыргыз адабияты адистиги боюнча аспирантурага кирүү сынагына атайын программа, анын ичинде тематикалык суроолордон турган топтомдору лабораториянын илимий кызматкерлердин тарабынан даярдалды. Даярдалган программа окутуунун теориясы жана методикасына багытталып түзүлүп, лаборатория тарабынан жактырылды. (Программа тиркелет).

2. Табигый-математикалык предметтер лабораториясынын милдетин аткаруучу, п.и.к. Б.С.Рыспаева математика, физика, химия, биология, география адистиги боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин программасы тууралуу төмөндөгүдөй маалымат берди.

Математика, физика, химия, биология, география адистиги боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин программасы, суроолорунун топтомдору лабораториянын илимий кызматкерлерди тарабынан даярдалды. Аспирантурага тапшыруу үчүн география, математика, химия, физика, биология адистиктери боюнча экзамендин суроолору окутуунун методикасы жана теориясы камтылган тематикалардан даярдалып, түзүлдү. (Программа тиркелет).

3. Технология жана искусство лабораториясынын башчысы п.и.к. Ибирайым кызы Айжан информатика жана музыка адистиги боюнча аспирантурага кирүү экзамендеринин программасы окутуунун методикасы жана теориясы боюнча талаптарга ылайык лабораториянын кызматкерлери тарабынан даярдалганын маалымдады. Программага информатика жана музыка предметтери боюнча суроолор киргизилди (Программа тиркелет).

4. Программу вступительного экзамена в аспирантуру по направлению “Общая педагогика” представил зав.лабораторией педагогики и профессионального образования К.Добаев. Программа состоит из 11 тем. Истории развития отечественной педагогической науки посвящена тема №9. В программу включены список литературы для подготовки кыргызстанских ученых и список основной и дополнительной литературы по педагогической науке.

13.00.01. – общая педагогика, 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы адистик боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин программаларынын(кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты, математика, физика, информатика, химия, биология, история, география, музыка, физкультура) мазмунун

угулду жана талкууланды. Талкууга А.Мамытов, К.Добаев, Д.Бабаев, К.Эсеналиева, М.Иманкуловалар катышып, түзүүчүлөргө суроолорун берип, сунуштарын айтышты.

Аталган адистиктер боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин программаларын, суроолорунун топтомдорун бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 17 мүчөсү макул болду, каршы – 0, калыс – 0.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңешитоктом кылат:**

1. **13.00.01. – общая педагогика боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин программасы, 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы адистик боюнча аспирантурага кирүү экзаменинин программалары**(кыргыз тили, кыргыз адабияты, орус тили, орус адабияты, математика, физика, информатика, химия, биология, история, география, музыка, көркөм өнөр, физкультура) бекитилсин.
2. Бекитилген күндөн тартып аталган адистиктер боюнча экзамендердин суроолорунун негизинде аспирантурага кабыл алуу жүргүзүлсүн.

4. Жаңы предметтик стандарттын негизинде даярдалган окутуу кыргыз, орус тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 3-9-класстары үчүн англис тилинин окуу программасын бекитүү жөнүндө (Түзүүчүлөр: А.Жолчиева, Сүйүналы кызы Наргиза).

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лаборатория башчысы, п.и.д., профессор С.К.Рысбаев жаңы предметтик стандарттын негизинде даярдалган окутуу кыргыз, орус тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 3-9-класстары үчүн англис тилинин окуу программасы тууралуу төмөндөгүдөй билдирүү жасады.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңешитоктом кылат:**

1. Жаңы предметтик стандарттын негизинде даярдалган окутуу кыргыз, орус тилинде жүргүзүлгөн билим берүү уюмдарынын 3-4-класстары, 5-9-класстары, 10-11-класстары үчүн англис тилинин окуу программасы (Түзүүчүлөр: А.Жолчиева, Сүйүналы кызы Наргиза) бекитилсин.

5. Жаңы кабыл алынган аспиранттардын илимий-изилдөө иштеринин темаларын бекитүү.

5.1. Аспирант **Орозканова Айсулуу Камчыбековнанын “Башталгыч класстарда сөз түркүмдөрүн окутууда окуучулардын оозеки кеп ишмердүүлүгүн өстүрүүнүн илимий-методикалык негиздери”** аттуу илимий-изилдөө ишинин темасын жана илимий жетекчисин бекитүү.

Угулду: Мамлекеттик, расмий жана чет тилдер лабораториясынын аспиранты Орозканова Айсулуу Камчыбековнанын “Башталгыч класстарда сөз түркүмдөрүн окутууда окуучулардын оозеки кеп ишмердүүлүгүн өстүрүүнүн илимий-методикалык негиздери” аттуу темадагы илимий-изилдөө ишинин план-проспектисинин – актуалдуулугу, максаты, милдети, түзүлүшү ж.б. тууралуу төмөндөгүдөй кыскача баяндама жасады.

Изилдөөнүн максаты: Башталгыч класстарда сөз түркүмдөрүн окутууда окуучулардын оозеки кеп ишмердүүлүгүн өнүктүрүүнүн илимий-методикалык негиздерин иштеп чыгуу жана аны педагогикалык эксперименттен өткөрүү.

Изилдөөнүн милдеттери:

1. Башталгыч класста сөз түркүмдөрүн окутуу аркылуу оозеки кеп ишмердүүлүктү өнүктүрүүнү илимий- теориялык жактан иликтөө;
2. Оозеки кеп ишмердүүлүктү өстүрүүнүн дидактикалык критерийлерин жана педагогикалык шарттарын аныктоо;
3. Башталгыч класстардын кыргыз тилинин окуу программасы, окуу китептери, окуу-методикалык колдонмолору талдоого алуу менен сөз түркүмдөрүн окутууда окуучулардын оозеки кеп ишмердүүлүгүн өстүрүүнүн жолдорун, ыкмаларын жана формаларын таап чыгуу;
4. Башталгыч класста сөз түркүмдөрүн окутуу аркылуу оозеки кеп ишмердүүлүктү өнүктүрүүнүн жалпы мазмунун, моделин жана көнүгүүлөр системасын иштеп чыгуу;
5. Иштелип чыкканы илимий-методикалык сунуштарды, натыйжаларды педагогикалык эксперименттесыноо жана практикага сунуштоо.

Изилдөөнүн объектиси: Башталгыч класстарда сөз түркүмдөрүн окутуу процесси.

Изилдөөнүн предмети: Башталгыч класстарда сөз түркүмдөрүн окутууда окуучулардын оозеки кеп ишмердүүлүгүн өнүктүрүү проблемалары ж.б. туралуу кыскача баяндама жасап, илимий-изилдөө ишинин календардык планы менен тааныштырды.

Жаңы кабыл алынган аспирантын илимий-изилдөө ишинин темасы боюнча Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү тарабынан суроолор берилип, сунуштар айтылып, аспирант жооп берди.

Жаңы кабыл алынган аспирант Орозканова Айсулуу Камчыбековнанын илимий-изилдөө иши боюнча берилген маалыматтарды угуу менен, Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү тарабынан суроолор берилди.

Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү диссертациялык теманы бекитүү жөнүндө сунуш беришти.

Диссертациянын темасын жана илимий жетекчисин бекитүүгө ким макул? Каршы? Калыс?

Аспирант Орозканова Айсулуу Камчыбековнанын “Башталгыч класстарда сөз түркүмдөрүн окутууда окуучулардын оозеки кеп ишмердүүлүгүн өстүрүүнүн илимий-методикалык негиздери” аттуу илимий-изилдөө ишинин темасын жана илимий жетекчи катары В.Мусаеваны бекитүүгө отурумга катышкан Окумуштуулар кеңешинин 17 мүчөсү макул болду, каршы, калыс – жок.

Жогоруда айтылгандарды угуп жана талкуулап, **КББАнын Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Аспирант Орозканова Айсулуу Камчыбековнанын 13.00.02. – окутуунун теориясы жана методикасы (кыргыз тили) адистиги боюнча жазылуучу “Башталгыч класстарда сөз түркүмдөрүн окутууда окуучулардын оозеки кеп ишмердүүлүгүн өстүрүүнүн илимий-методикалык негиздери” аттуу темадагы диссертациялык илимий-изилдөө темасы бекитилсин.

2. Илимий жетекчи катары п.и.д. В.И.Мусаева бекитилсин.

6. Табигый-математикалык дисциплиналар жана маалыматтык технологиялар кафедрасынын доценттин милдетин аткаруучу, педагогикалык илимдеринин кандидаты Н.К.Кайдиеваны педагогика адистиги боюнча «доцент» окумуштуулук наамын ыйгарууга көрсөтүү жөнүндө.

Угулду: Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборунун директору, педагогика илимдеринин доктору, профессор Д.Б.Бабаевдин билдирүүсү.

Н.К.Кайдиева И.Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин Лингвистика институтунда маалыматтык технологиялар кафедрасында 2010-жылдын июль айынан 2011-жылдын сентябрь айына чейин доценттин милдетин аткарган. 2011-жылдын сентябрь айынан КББАнын Педагогикалык кадрлардын квалификациясын жогорулатуу жана кайра даярдоо борборунун Табигый-математикалык дисциплиналар жана маалыматтык технологиялар кафедрасынын ага окутуучусу, 2013-жылдын сентябрь айынан доцент катары иштейт. Жалпы эсеп менен Н.К.Кайдиева доценттин милдетин аткаруучу болуп жана доцент катары иштегенине 3 жыл 10 ай болот.

Көрсөтүлгөн аралыкта Н.К.Кайдиева төмөндөгүдөй окуу жүктөмүн аткарды: 2010-2011 окуу жылы – 1280 саат (лекциялар – 370 саат), 2013-2014 окуу жылы – 640 саат (лекциялар – 240 саат), 2014-2015 окуу жылы – 300 саат (лекциялар – 100 саат), 2015-2016 окуу жылы – 300 саат (лекциялар – 100 саат).

“Математиканы окутуунун теориясы жана практикасы” деп аталган дисциплина боюнча семинардык жана практикалык сабактарды талапка ылайык өткөрө алгандыгы, интерактивдүү досканы окуу процессинде пайдалануу менен квалификациясын жогорулатуу курсуна келген мугалимдерге семинарларды заманбап талаптарга ылайык өткөргөндүгү жөнүндө белгиледи.

Курстарга келген мугалимдердин пикирлери, каалоолору анкеталык сурамжылоонун натыйжасында Н.К.Кайдиеванын сабактары жогорку баага ээ болду.

Н.К.Кайдиева жалпы билим берүүчү мектептерде математиканы окутуунун жаңы технологиялары боюнча лекциялардын материалдарын кайрадан иштеп чыкты, маалыматтык технологиялар жана математика курстар боюнча окуу-методикалык комплекстерди иштеп басып чыгарды.

2011-жылдан бери Н.К.Кайдиеванын 22 илимий, окуу-методикалык эмгектери жарык көрдү. Анын ичинен төрт илимий макала Кыргыз Республикасынын ЖАКынын 2015-жылдын 21-сентябрдагы №510 Сунуш катынын талабына ылайык жарык көрдү (РИНЦ).

Д.Бабаев Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрүн Н.К.Кайдиеваны доцент окумуштуулук наамына көрсөтүү сунушун колдоого чакырды.

К.Джунушалиева: Н.Кайдиева Интерактивдүү досканы колдонуу боюнча мугалимдерге абдан жакшы семинарларды өткөргөнүнө күбө болдук. Сабактары кызыктуу, бийик методикалык деңгээлде өтүлөт.

Б.Жакышова: Кийинки кезде 3 компетенттүүлүктүн үстүндө Н.Кайдиева группа менен ийгиликтүү иштеп келе жатат. Азыркы күндө макадлалары Алматыда, Уфада, Москвада чыкты. Доцент деген наам алганга татыктуу деп эсептейм.

А.Мамытов: Анда сунуш: эсептөө комиссиясына К.Добаев, М.Иманкулова, Г.Каргозуеваны киргизгенге ким макул? Ким каршы? Калыс? 17 мүчө макул. Кабыл алынды. Ким бюллетеньге К.Джунушалиеванын фамилиясын киргизүүгө макул? 17 мүчө. Ким каршы? Ким калыс? Каршы, калыс жок. Эсептөө комиссиянын мүчөлөрү, өз ишинерди аткара баштагыла.

Комиссиянын курамы: К.Добаев, п.и.д., профессионалдык билим берүү лабораториясынын башчысы, М.Иманкулова, жетектөөчү адис, Г.Карагозуева, п.и.к., социалдык-гуманитардык предметтер кафедрасынын башчысы. Эсептөө комиссиясынын мүчөлөрү Г.Карагозуеваныкомиссиянын төрайымы кылып шайлашты. Бюллетеньдер таратылып, жабык жана жашыруун добуш берүүөткөрүлдү. Эсептөө комиссиясы Н.Кайдиевага добуш берүү ишин аткарды.

Андан кийин сөз эсептөө комиссиясынын төрайымы Г.Карагозуевага берилди.

Г.Карагозуева: Урматтуу Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү, эсептөө комиссиясы өз ишин бүтүрдү, протокол менен тааныштырууга уруксат бериңиздер.

Мониторинг жана баалоо лабораториясынын башчысы, доценттин м.а. Н.Кайдиеваны доцент окумуштуулук наамына көрсөтүү боюнча добуш берүүнүн жыйынтыгы төмөнкүдөй болду: Окумуштуулар кеңешинин курамы 20 кишиден турат. Отурумга катышканы – 17. Таратылган бюллетеньдердин саны -17. Таратылбаган бюллетеньдердин саны – 3. Н.Кайдиеваны доцент окумуштуулук наамына көрсөтүүгө макул – 17, каршы – 0, калыс – жок, жараксыз бюллетень жок.

Жогоруда айтылгандардын негизинде, **Окумуштуулар кеңеши токтом кылат:**

1. Кыргыз билим берүү академиясынын Окумуштуулар Кеңешинен табигый-математикалык дисциплиналар жана маалыматтык технологиялар кафедрасынын доценттин милдетин аткаруучу Н.К.Кайдиеваны педагогика адистиги боюнча «доцент» окумуштуулук наамын ыйгаруу жагы Кыргыз Республикасынын Улуттук Аттестациялык Комиссиясынан суралсын.

7. Кол жазмаларды бекитүү.

7.1. Математика, 1 класс – в 2-х частях (авт.Моро М.И., Волкова С.И., Степанова В.С. – 96стр.)

7.2.Математика, 1 класс Учусь учиться – в 3-х частях (авт.Петерсон Л.Г.).

7.3.Математика, 1 класс (авт.Оспанов Т.К., Өтеева К.Э., Кайыңбаев Ж.Т., Ерешева К.Э., Маркина М.В. – 207 бет).

7.4. Математика, 1 класс (авт. А.Б.Акбаева, Л.А.Лебедова, В.В.Бурова).

7. Кол жазмаларды бекитүү.

7.1. Математика, 1 класс – в 2-х частях (авт.Моро М.И., Волкова С.И., Степанова В.С. – 96стр.)

Слушали заведующего лабораторией дошкольного, начального школьного образования КАО А.Д. Токтомамбетова, который представил результаты рассмотрения учебника сотрудниками лаборатории, экспертами. Учебник Математика для 1 класса начальной школы (авт. М.И.Моро, С.И.Волкова, В.С.Степанова) был рассмотрен на заседании лаборатории, с обсуждением рецензий, данных Ч.Аттокуровой, Ч.Бекбаевой. Было отмечено, что при всех достоинствах данного учебника имеется несоответствие его отечественной учебной программе. К примеру, в нем даны такие темы как: *Отрезок и его длина. Измерение длины отрезка. Понятие расстояния, Ломаная линия. Звено ломаной; Многоугольники, (материал*

превышающий как 5-ти, 6-ти и 10-ти угольниками), Равенство. Неравенство, Уравнение, табличное сложение и вычитание от 5 до 9, которые отсутствуют в отечественной программе.

Учебник в основном носит не обучающий, а тренировочный характер. К примеру, по новой теме «Сантиметр» (стр.60) не раскрывается понятие «сантиметр», а также для чего он используется. В объяснении дается всего лишь одно задание по данной теме. Или по теме «Слагаемые. Сумма» (стр. 78) также не разъясняются новые термины, как, к примеру, «компоненты сложения» даются без определения, без свойств сложения. На закрепление понятий «сложение» и «вычитание» дается только одно общее задание.

А.Д. Токтомаматов, отметил, что лаборатория не рекомендует данный учебник по математике для 1 класса начальной школы (авт. М.И. Моро и др.) в связи с несоответствием отечественной учебной программе и большой финансовой затратностью на его адаптацию и издание. Вместо этого предлагается создать новый отечественный учебник по математике на основе предметного стандарта и учебной программы на компетентностной основе и для его написания в республике есть ученые-методисты и учителя-практики, имеющие профессиональный опыт написания учебников.

Заслушав информацию А.Д.Токтомаматова, члены Ученого совета перешли к обсуждению, в котором участвовали А.Мамытов, Д.Бабаев, Е.Син. По итогам обсуждения членами Ученого совета предложено данный учебник не издавать в связи с большими финансовыми затратами при адаптации к требованиям предметного стандарта по математике для начальной школы. Кроме этого, предложено составить список авторов, состоящих из ученых-педагогов и педагогов-практиков. По результатам голосования из присутствующих 17 членов Ученого совета 17 проголосовали за данные предложения, против, воздержавшихся нет.

На основании вышеизложенного Ученый совет КАО постановляет:

1. Учебник Математика для 1 класса начальной школы (авт. М.И.Моро, С.И.Волкова, В.С.Степанова) не рекомендовать для использования в начальной школе ввиду несоответствия содержания учебной программе, утвержденной Министерством образования и науки Кыргызской Республики.
2. Рекомендовать лаборатории дошкольного, начального школьного образования (А.Д. Токтомаматов) создать авторский коллектив для разработки отечественного учебника по математике для 1 класса начальной школы на основе нового предметного стандарта и учебной программы.

7.2.Математика, 1 класс “Учусь учиться” – в 3-х частях (авт.Петерсон Л.Г.).

Слушали представление заведующего лабораторией дошкольного и начального школьного образования А.Д. Токтомаматова об учебнике математики «Учусь учиться» для 1 класса в 3-х частях (авт. Л.Г.Петерсон).

Данный учебник является частью учебно-методического комплекса, в который входит учебник в трех частях, методических рекомендаций к учебнику и рабочей тетради.

Книга по структуре и содержанию больше соответствует методическому пособию, т.к. составлен в виде разработок уроков и не отвечает требованиям написания учебника. К примеру, в нем отсутствует информационный материал по новым темам, оставляя решение этой задачи учителю. В учебных материалах отсутствует системность, они не выложены последовательно, к примеру, вначале число, затем сложение и компоненты сложения, вычитание и компоненты вычитания.

Пособие представляет определенную трудность для учителя, которому придется его перерабатывать и адаптировать к существующей учебной программе, что создаст трудоемкую дополнительную работу для учителя.

Учитывая вышесказанное, данный учебник не рекомендуется для школ республики, гораздо эффективней будет создать один стабильный учебник, соответствующий отечественной учебной программе и новому предметному стандарту, а также в соответствии с требованиями написания учебника.

На данный учебник имеются рецензии Ч.Аттокуровой, с.н.с лаборатории дошкольного, начального школьного образования, Ч.Бекбаевой, учителя школы-гимназии №67 г.Бишкек, которые отмечают, что учебные материалы учебника только частично совпадают с отечественной учебной программой. К примеру, нижеперечисленные темы отсутствуют в учебной программе для 1 класса отечественной школы: *раньше, позже; один – много; области*

и границы; ломаная линия. Многоугольник; часть фигуры; кубик рубика; равные фигуры; алфавитная нумерация; масса; объем; свойства величин; уравнение; счет десятками; сложение и вычитание десятками; сравнение десятков.

После представленной информации члены Ученого совета обсудили вопросы содержания, методического аппарата учебника, а также соответствия учебника учебной программе 1 класса начальной школы Кыргызстана. После обсуждения члены Ученого совета пришли к выводу, что данный учебник нецелесообразно издавать в связи с несоответствием учебной программе 1 класса начальной школы, адаптация учебника требует продолжительного времени и больших финансовых затрат. Предложено не рекомендовать учебник к изданию.

По итогам обсуждения и голосования из присутствующих 17 членов Ученого совета 17 проголосовали за данное предложение, против, воздержавшихся нет.

Исходя из вышеизложенного Ученый совет постановляет:

3. Учебник Математика, 1 класс “Учусь учиться” (авт. Л.Г.Петерсон) не рекомендовать для использования в 1 классе начальной школы республики ввиду несоответствия учебной программе, утвержденной Министерством образования и науки Кыргызской Республики.

7.3. Математика, 1 класс (авт. Оспанов Т.К., Өтеева К.Э., Кайыңбаев Ж.Т., Ерешева К.Э., Маркина М.В. – 207 бет).

Угүлдү. Мектепке чейинки жана башталгыч билим берүү лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Д.Токтомаматов аталган кол жазма тууралуу төмөндөгүдөй билдирүү жасады.

Математика 1-класс үчүн (авторлору: Т.К.Оспанов, К.Э.Өтеева, Ж.Т.Кайыңбаев, К.Э.Ерешева, М.В.Маркина) окуукитеби 207 беттен, 119 сабактан турат, Казак Республикасынын мектептеринин 1-классында колдонулат.

Окуу китеби тематикалык бөлүмдөргө бөлүнбөйт, айрым учурларда жаңы тема боюнча түшүнүктөр эрежесиз эле берилет. Ар бир сабак 4төнбга чейинки тапшырмадан жана тик бурчтун ичине жазылган үй тапшырмасынан турат.

Окуу китебинин тапшырмалары түстүү сүрөттөр менен коштолот, тапшырмаларды аткарууда бош торчолорго арифметикалык амалдын белгиси кошо жазылып, окуучуларга жардам түрүндө сунушталат.

Окуу китеби жалпысынан М.И.Моронун авторлугундагы окуу китебине үндөшөт.

Кыргыз билим берүү академиясынын кол жазмаларды экспертизалоо талаптарына ылайык, кол жазма төмөнкү критерийлер боюнча каралды:

1. Окуу-методикалык комплекске кирген Математика, 1-класс үчүн окуу китеби Казакстан Республикасынын казак тилиндеги мектептерине арналат.
2. Окуукитебинин аннотациясы жок.
3. Биздин Республикадагы окуу процессинин натыйжалуулугун жарым-жартылай арттырат деп эсептейбиз. Анткени, окуукитепте биздин программадан сырткары төмөнкү окуу материалдары берилет: *5тен 9га чейинки жадыбалдар; Сандык жанатамгалуу туюнтмалар; Фигураны кураштыруу жана аны бөлүктөргө бөлүү; Теңдеме; Ондуктар, жүздүктөр; “Геометриялык фигуралардын кесилиши”; “Бурч”, “Көлөмдүү фигуралар”, “Убакыт”, “Салмак” чоңдуктары.*
4. 8-сабак “*Окуучулардын билим деңгээлин аныктоого*” арналып, материалы жок номерленет, алар: 23-беттеги *16-сабак*, 53-беттеги *35-, 36-сабактар*, 81-беттеги *52-сабак*, 95-беттеги *64-сабак*, 153-беттеги *103-сабак*, 189-беттеги *126-, 127-сабактар*.
5. Окуу материалынын камтылышы талапка жарым-жартылай жооп берет. Салыштырууга эки амалдуу туюнтмалар $70+10*30+30$; $70-40*50+10$ (181-бет), $90+10>\square+30$, $100-\square>30+40$ (197-бет); аттуу сандар менен болгон амалдар: 3 дм + 2 дм; 20 см + 30 см; 4 см + 1 см * 5 см; 6 см + 2 см * 6 см + 3 см (191-бет); ондуктарды кошуп кемитүүгө мисалдар: $30+40$; $60+30$; $70+30$; $90-30$; $100-30$; $80+20$ (194-бет); 37-беттеги 4-тапшырма *периметрди табууга* карата берилет.

6. Окуу материалы окуучунун жаш өзгөчөлүгү эске алынбастан, жөнөкөйдөн татаалга карай жайгашпагандыгы окуучунун толук кандуу окуу материалын кабыл алуусуна тоскоол болот. Биздин программдан сырткары (ашык) окуу китебиндеги сааттардын саны - 49 (41 жана 8 сабак материалы жок берилген).

Бул окуу китеби Россиянын, Кыргызстандын 1-класстары колдонгон окуу китебинен кескин айырмаланып, окуучунун жаш өзгөчөлүгү эске алынбай, 1ден 100гө чейинки сандар; тегерек ондуктар жана алар менен арифметикалык амалдар; сандык жана тамгалуу туюнтмалар; эки амалдуу туюнтмалар жана аларды салыштыруу; 1ден 9га чейинки кошуунун жана кемитүүнүн жадыбалы; көлөмдүү фигуралар; убакыт, салмак чоңдуктары камтылгандыктан, биздин программа менен окуу китебинин мазмуну жана окуу жүктөмүндөгү сааттар дал келбегендиктен, Кыргызстандын мектептерине сунуштоого болбойт.

Берилген маалыматты угуп Окумуштуулар кеңешинин мүчөлөрү талкууга өтүштү. Талкууга А.Мамытов, Д.Бабаев, Е.Син, М.Иманкуловалар катышып суроолорду беришти. Математика, 1-класс үчүн жазылган (авт.Оспанов Т.К., Өтеева К.Э., Кайыңбаев Ж.Т., Ерешева К.Э., Маркина М.В. – 207 бет) окуу китебин Кыргызстанда адаптациялоо өтө көп эмгекти, финасылык каражатты талап кылат.

Кыргыз билим берүү академиясынын окумуштуулар кеңеши токтом кылат:

1. Математика, 1-классы үчүн окуу китеби (авторлору Т.К.Оспанов, К.Э.Өтеева, Ж.Т.Кайыңбаев, К.Э.Ерешева, М.В.Маркина) мазмуну жана окуу ж укт оmd ор у менен дал келбегендигине байланыштуу Кыргыз Республикасынын мектептеринин 1-классында окуу китеби катары колдонууга сунушталбасын.
2. Окуу китебин кыргыз мектептери үчүн адаптациялоо сунуш кылынбасын.

7.4. Математика, 1 класс (авт. А.Б.Акбаева, Л.А.Лебедова, В.В.Бурова).

Слушали: Представление заведующего лабораторией, к.п.н. Токтомаметова А.Д. об учебника Математика для 1 класса (авт. А.Б.Акбаева, Л.А.Лебедова, В.В.Бурова), используемой в начальной школе Казахстана.

На заседании лаборатории проведено обсуждение содержания указанного учебника, его методический аппарат, рассмотрен вопрос на предмет использования в начальной школе республики. Также взяты рецензии экспертов (Ч.Аттокурова, Ч.Бекбаева). К полиграфическим достоинствам учебника относится то, что он издан красочно, доступно, с интересными для ученика картинками и рисунками, формат книги соответствует требованиям книгоиздания.

Содержание, структура каждого урока, задачи и примеры составлены с учетом возрастных особенностей детей младшего школьного возраста. По сравнению с отечественной программой нашей республики в данном учебнике выделено дополнительно 40 часов.

По требованию охвата материала, методическому аппарату, объему и т.д. учебник отвечает не полностью: учебные материалы составлены сложно; учебная нагрузка составляет 132 часа, из них сверх программы выделено 40 часов. Количество выделенных часов не соответствует отечественной учебной программе, где запланировано 128 часов.

Содержание учебника не соответствует отечественной программе для 1 класса, не учитывает требования предметного стандарта, социокультурные особенности республики, в связи с этим он не может быть рекомендован для использования в начальной школе республики. Кроме того, поступили предложения приступить к разработке отечественного учебника по математике для 1 класса с учетом нового предметного стандарта и учебной программы.

После обсуждения содержания, методического аппарата учебника математики для 1 класса (авторы А.Б.Акбаева, Л.А.Лебедова, В.В.Бурова) члены Ученого совета пришли к выводу о том, что издание учебника нецелесообразно, потому что содержание учебника не соответствует учебной программе начальной школы нашей республики.

По результатам голосования из присутствующих 17 членов Ученого совета 17 проголосовали за данные предложения, против, воздержавшихся нет.

На основании вышеизложенного Ученый совет постановляет:

1. Учебник математики для 1 класса (авторы А.Б.Акбаева, Л.А.Лебедова, В.В.Бурова) не рекомендуется для использования в школах республики в связи с его несоответствием учебной программе, утвержденной Министерством образования и науки Кыргызской Республики.

7.5. Эсептөө көндүмдөрү боюнча жумушчу дептери (түзг. О.Северин, А.Шимова – 34 бет)

Угуду: «Эсептөө көндүмдөрү боюнча жумушчу дептери» боюнча лабораториянын улук илимий кызматкери Ч.Аттокурова билдирүү жасады.

Жумушчу дептер – кошуунун жадыбалын ичине камтыган кошумча материалы кыргыз, орус тилдеринде бир бетте даярдалып, 34беттен турат.

Жумушчу дептер авторлордун каалоосунан, ар бир бетте туюнтмалар берилип, аны чыгаруу менен кошуунун жадыбалынан тиешелүү сумманы табуу жана аны боёдон турат. Аларды боёгон учурда кандайдыр бир каармандын сүрөтү келип чыгат. Кенже окуучулар бул дептерден жаныбарлар менен таанышып, алардын кайда жашаары, кылык-жоруктары жөгүндөгү маалыматка кошулуучуларды кошуп, сумманы тапкандан кийин гана ээ болот. Аларга ат коюшат. Кээ бир тапшырмаларды аткарып, жадыбал жайгашкан таблицка өздөрү жайгаштырат. Акыркы 2-3 тапшырмаларда окуучу өзү сүрөт тартып, ага тиешелүү мисалдарды иштеп чыгат. Бул дептердин артыкчылыгы.

Кенже окуучунун кошулуучуларды кошуп, суммсын табууга болгон көндүмү калыптанат, кошулуучулардын ээлеген ордун аныктайт, сумманы уяча аркылуу таап, аны түстүү карандаш менен боёгонго машыгат.

Мындан кенже окуучуда сумманы табуу жөндөмү өсөт, кошуунун жадыбалын жаттабай эле кошууу амалын аткаруу менен эсептешет.

Жумушчу дептердин мазмуну стандарт, программага туура келет.

Талкуулоонун натыйжасында «Эсептөө көндүмдөрү боюнча жумушчу дептери» кол жазмасын колдоп өкумуштуулар кеңешинин 17 мүчөсү добуш беришти. Каршы – 0, калыс – 0.

ЖогорудаайтылгандыннегизиндеОкумуштууларкеңешитоктомкылат:

1. «Эсептөө көндүмдөрү боюнча жумушчу дептери» (түзг. О.В.Северин, А.С.Шимова, 34 бет) кол жазмасы бекитилсин жана басууга сунушталсын.

7.6. «Кроссворддогу көбөйтүү жадыбалы» (түзгөндөр О.Северин, А.Шимова – 33 бет).

Угуду: «Кроссворддогу көбөйтүү жадыбалы» боюнча Мектепке чейинки жана башталгыч мектепте окутуу лабораториясынын башчысы, п.и.к. А.Токтомаматов билдирүү жасады.

Жумушчу дептер – көбөйтүүнүн жадыбалын ичине камтыган кроссворддор түрүндө берилген бул кошумча материал кыргыз, орус тилдеринде бир бетте даярдалып, 33-беттен турат.

Жумушчу дептердин ар бир бетинде туюнтмалар берилип, аны чыгаруу менен кошуунун жадыбалынан тиешелүү сумманы табуу жана аны боёдон турат. Аларды боёгон учурда кандайдыр бир каармандын сүрөтү келип чыгат. Кенже окуучулар бул дептерден жаныбарлар менен таанышып, алардын кайда жашаары, кылык-жоруктары жөгүндөгү маалыматка кошулуучуларды кошуп, сумманы тапкандан кийин гана ээ болот. Аларга ат коюшат. Кээ бир тапшырмаларды аткарып, жадыбал жайгашкан таблицка өздөрү жайгаштырат. Акыркы 2-3 тапшырмаларда окуучу өзү сүрөт жасап, ага тиешелүү мисалдарды иштеп чыгат. Бул дептердин артыкчылыгы.

Кенже окуучунун кошулуучуларды кошуп, суммсын табууга болгон көндүмү калыптанат, кошулуучулардын ээлеген ордун аныктайт, сумманы уяча аркылуу таап, аны түстүү карандаш менен боёгонго машыгат.

Мындан кенже окуучуда сумманы табуу жөндөмү өсөт, кошуунун жадыбалын жаттабай эле кошууу амалын аткаруу менен эсеп калат.

Жумушчу дептердин мазмуну стандарт, программага туура келет.

Талкуулоонун жана добуш берүүнүн натыйжасында «Кроссворддогу көбөйтүү жадыбалы» жумушчу дептеринин кол жазмасын колдоп өкумуштуулар кеңешинин 17 мүчөсү добуш беришти. Каршы – 0, калыс – 0.

ЖогорудаайтылгандыннегизиндеОкумуштууларкеңешитоктомкылат:

1. «Кроссворддогу көбөйтүү жадыбалы» (түзгөндөр О.В.Северин, А.С.Шимова, 33 бет) кол жазмасы бекитилсин жана басууга сунушталсын.

8. Окумуштуу-педагог, педагогика илимдеринин доктору, профессор Сулайман Рысбаевди жаш муундарга билим берүүгө, тарбиялоого, рухий маданиятын байытууга сиңирген көп жылдык эмгеги үчүн КРнын Өкмөтүнүн Ардак грамотасына көрсөтүү жөнүндө.

Угулду: КББАнын вице-президенти п.и.д., профессор С.Байгазиев п.и.д., профессор С.Рысбаев жөнүндө төмөндөгүлөрдү билдирди.

С.Рысбаевдин ысмы азыркы учурда кыргыздын таланттуу балдар жазуучусу, акын, журналист жана окумуштуу-педагог катары жалпы коомчулукка кеңири белгилүү. Аны чебер балдар жазуучусу катары кыргыз бөбөктөрүнө кеңири тааныткан отуздан ашуун аңгеме жана жомоктору, жомок-повесттери көркөмдүгү менен да, таанытуучулук, тарбия-таалим берүүчүлүк мазмуну менен да башкалардан айырмаланат.

Эне тили, элдик таалим-тарбия, тил маданияты, мамлекеттик тил маселелери, маданият жана илим-билим маселелерине, окутуу-тарбиялоо проблемаларына арналган 400дөй макаласында учурдун орчундуу проблемалары козголуп келет. Ал эми, жалпы билим берүүчү кыргыз жана орус орто мектептеринин башталгыч класстары үчүн жазылган 12 оригиналдуу окуу китеби жана 60га жакын илимий-методикалык китептери, монография, илимий-популярдуу адабияттары жеке эле мамлекеттик тилибизди окуу-үйрөнүү проблемаларына арналбастан, балдардын рухий маданиятын түптөөгө, андан ары өнүктүрүүгө кошор салымы, практикалык маанисинин терендиги менен баалуу.

Ал бүгүнкү күндө Президенттин алдындагы Мамлекеттик тил боюнча Улуттук комиссиянын мүчөсү катары улуттук тилибиздин турмушка бекемделиши, өнүп-өсүшү үчүн көп күч жумшап келүүдө. Жазган окуу китептеринде да улуттук тилибизди жаш муундарга талаптагыдай окутууга кылган эмгеги бааланууга татыктуу.

Айрыкча, С.Рысбаевдин кыргыз мектептеринин 1-класстары үчүн «Алиппе», «Алиппе-интеллектуал» окуу-комплекттери, кыргыз-орус мектептеринин 1-4-класстары үчүн «Кыргыз тилинде сүйлөйбүз», «Кыргыз тили», 2-4-класстарынын «Адабий окуу» аттуу окуу китептери учурда өзүнүн жаңычылдыгы, элдик педагогикалык маданиятыбызга негизделип жазылгандыгы менен жалпы республикабызга таанылды.

Анын «Алиппе», «Кыргыз тили» китептери менен Өзбекстандын жана Тажикстандын кыргыз мектептеринин окуучулары да эне тилинен билим алышууда.

С.Рысбаевдин калеминен жаралган «Жылмайып турган таш», «Сыйкырдуу жазуу», «Мендей менен Сендейдин жоруктары», «Баланын канаты», «Бакыт издеген бала», «Айжаз менен Бегулан», «Адам-пери», «Наристелерге гүлдесте», «Айбийке сулуу», «Умай бала», «Таттуу үй», «Сүйлөөчү китеп» ж.б. аңгеме-жомоктордон турган 30дан ашуун көркөм китептери бөбөктөрүбүздүн сүйүп окуган китептери болуп калды. Бул китептери менен С.Рысбаев эгемендик мезгилинде улуттук балдар адабиятыбызды өнүктүрүүгө чоң салым кошуп келатат. Мына ушундай эмгектери үчүн, коомчулук ага «Улуттук балдар адабиятыбыздын Андерсени» деген сыймыктуу ат коюп, китептеринин таанытуучулук жана тарбия берүүчүлүк табиятын жогору баалашууда.

С.Рысбаевдин «Баланын канаты», «Айжаз менен Бегулан», «Периштенин кайтып келиши» аттуу аңгемелери англис, орус, немец, армян, өзбек тилдеринде которулуп жарык көргөн.

Ушундай көп жылдык чыгармачыл үзүрлүү эмгеги үчүн С.Рысбаев КРнын Өкмөтүнүн Ардак грамотасына татыктуу.

С.Рысбаевди аталган сыйлыкка көрсөтүү боюнча кандидатурасын КББАнын эмгек жамаатынын жалпы мүчөлөрү колдошту жана аталган сыйлыкка көрсөтүүгө толук татыктуу экендигин белгилешти.

Жогоруда айтылгандардын негизинде **Окумуштуулар кеңешитоктом кылат:**

1. Жаш муундарга эне тилинен билим берүүгө жана тарбиялоого кошкон көп жылдык чыгармачыл эмгегин эске алып, окумуштуу-педагог Рысбаев Сулаймандын кандидатурасы КРнын Өкмөтүнүн Ардак грамотасы менен сыйлоого көрсөтүлсүн.

**Окумуштуулар кеңешинин төрагасы,
п.и.д., профессор
Окумуштуу катчы**

**А.Мамытов
А.Ниязова**